

In aansluiting op de boekbespreking (p. 86-111) starten we vanaf deze maand met de nieuwe reeks "Oostendse drukkers werkzaam tussen 1850 en 1914".

Niet alleen wordt U vertrouwd gemaakt met een groot aantal drukkerijen, tevens wordt deze informatie ten gepaste tijde geplaatst in een bredere politieke, economische, culturele en sociale kontekst.

I : PLANCKE LEOPOLD

Leopold Georgius PLANCKE werd geboren te Oostende op 5 januari 1832 als zoon van Henricus Franciscus PLANCKE, werkman en Theresia Eugenia Philippine VERDEURE, particuliere (bijzondere) (1). We vermelden terzijde dat zijn tweelingszusje Clementina Constantia daags voordien was geboren (2).

Bij wie Leopold PLANCKE de drukkersstiel aanleerde is ons niet bekend, maar het lijkt waarschijnlijk dat dit te Oostende zelf gebeurde. Onze vroegste vermelding als zelfstandig drukker gaat terug tot 11 oktober 1854.

Toen reeds was Leopold PLANCKE verantwoordelijk voor de druk van het liberaal gezinde tweewekelijkse blad "La Flandre Maritime", een in april 1850 door Jean-Baptiste LAUWERS opgerichte krant die in oorsprong werd gedrukt in de drukkerij van Jean ELLEBOUDT. Eind 1851 hielden zowel de stichter, als de drukker er een verschillende politieke visie op na, met gevolg dat ELLEBOUDT niet langer bereid werd gevonden de krant te drukken (3).

Door een gebrek in de bewaarde kollektie van voormelde krant wordt niet direkt duidelijk wie ELLEBOUDT als drukker was opgevolgd. De mogelijkheid blijft open dat Leopold PLANCKE reeds vanaf begin januari 1852 verantwoordelijk was voor de druk van "La Flandre Maritime".

Uit de voor ons bewaarde specimen maken we op dat de drukkerij was gelegen aan de St.-Josephstraat 17 (in 1859 St. Josephstraat 48) (4). Op 20 november 1860 bevond de drukkerij zich aan de Christinastraat 82 (5).

Ook was Leopold PLANCKE verantwoordelijk voor de druk van tenminste 4 seizoenbladen.

Te oordelen naar het aantal, moet het voor de drukker een belangrijke bron van inkomsten hebben betekend. In eerste instantie bedoelen we de "Liste officielle alphabétique des étrangers" zoals ze was opgenomen in "La Flandre Maritime".

Daarnaast bestond ze ook als ontkoppelde versie (gesticht in 1850). Tevens was Leopold PLANCKE ook uitgever-drukker van de "Kurliste" (gesticht in 1852) en "Le Courrier des Bains" (gesticht in 1858).

Opvallend is toch wel dat reeds eind 1862 al deze publikaties waren overgegaan naar de drukkerij van Petrus POTTIEZ.

Of Leopold PLANCKE toen reeds zijn aktiviteit als drukker had gestaakt is niet helemaal duidelijk.

Leopold PLANCKE overleed geheel onverwacht te Oostende op 18 maart 1864 in zijn woning aan de Christinastraat 68 (6). Hij was nauwelijks 32 jaar oud.

We willen opmerken dat Leopold PLANCKE ook nog een jongere zuster

had, nl. Justina (geboren te Oostende op 14 maart 1842), die later in het huwelijk trad met een zekere Firmin DUBOIS (7). Door dit huwelijk kreeg de familie PLANCKE relaties met Emile DUBOIS-VANPOELVOORDE, van beroep bankbeheerder en ... drukkerij-bezitter.

II : POTTIEZ PETRUS

Petrus Franciscus POTTIEZ werd geboren te Oostende op 25 januari 1839 als zoon van Franciscus Antonius POTTIEZ, werkmán (in later leven bediende bij de Genie) en Helena ROUBEDOU (8).

Op 16 juni 1863 trad hij te Oostende in het huwelijk met Ludovica Melania DAGHELET (geboren te Oostende op 2 december 1823) (9).

Onze vroegste vermelding als zelfstandig drukker gaat terug tot 30 december 1862.

Toen reeds was POTTIEZ verantwoordelijk voor de druk van de liberaal gezinde krant "La Flandre Maritime".

POTTIEZ was Leopold PLANCKE (ut supra) als drukker van de krant opgevolgd.

Opvallend daarbij is dat alle seizoenkranten door PLANCKE gesticht en gedrukt, zich eveneens in de drukkerij POTTIEZ bevinden (ut supra).

Te oordelen naar de adresvermelding op de krant zelf was de drukkerij gelegen aan de Christinastraat 101.

Op 1 augustus 1863 vinden we de drukkerij terug aan de Groentemarkt 2 (10).

In latere jaren krijgen we ook opgegeven Hofstraat 1 en Christinastraat 6.

Het eerste adres was bewoond door Jean-Baptiste GODTFURNEAU, terwijl laatst vernoemd adres de verblijfplaats was van Adolphe WAHLEN-FIERLANTS.

Dus hier niet zozeer de adresvermelding van de drukkerij, maar wel de plaatsvermelding van waaruit de redaktie werd geleid.

In latere jaren zouden zowel Adolphe WAHLEN-FIERLANTS (1867), als Jean-Baptiste GODTFURNEAU (1868-1870) POTTIEZ als drukker van "La Flandre Maritime" opvolgen.

Het laatste door ons aangetroffen nummer van "La Flandre Maritime" op naam van Petrus POTTIEZ is gedateerd 12 april 1866.

In betrekking tot eventuele relaties met andere kollega-drukkers hebben we volgende referenties.

Zo bestond er reeds in 1863 een vriendelijke relatie tussen Petrus POTTIEZ en drukker Leopold DUCLOS-WEYSEN (11).

Van Leopold DUCLOS-WEYSEN willen we voorlopig alléén kwijt dat hij vanaf 1876 instond voor de uitgave en druk van het katholieke weekblad "De Duinengalm".

Leopold DUCLOS-WEYSEN was op zijn beurt ook zeer nauw bevriend met drukker Jean ELLEBOUDT (12).

Ook had Petrus POTTIEZ een jongere zuster Rosalie Cathérine (geboren te Oostende op 3 september 1843) die op 26 november 1863 te Oostende in het huwelijk trad met een zekere François Pierre VAN DE CAYSEELE.

Één van de getuigen aangebracht door de bruidegom is zijn schoonbroer Pierre BALZAERD van beroep ... drukker (te Gent) (13).

Uit wat voorafging moeten we vaststellen dat de drukkerij van POTTIEZ verdween naar het einde van het jaar 1866.

Amper 28 jaar oud overleed Petrus POTTIEZ te Oostende op 28 december 1867 in zijn woning aan de Werfstraat 3. Als beroep werd opgegeven herbergier (14).

Patrick VANDENABEELE

Voetnoten

- (1) Burgerlijke Stand Oostende - geboorten 1832 - 3r°.
- (2) Ibidem.
- (3) La Flandre Maritime, 26 november 1851/1 A-B.
- (4) Ibidem, 18 november 1859/1.
- (5) Ibidem, 20 november 1860/1.
- (6) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1864 - akte 95.
- (7) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1867 - akte 45.
- (8) Burgerlijke Stand Oostende - geboorten 1839 - akte 37.
- (9) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1863 - akte 61.
- (10) Le Courrier des Bains, 01 augustus 1863/1.
- (11) Burgerlijke Stand Oostende - geboorten 1863 - akte 578.
- (12) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1860 - akte 29.
- (13) Burgerlijke Stand Oostende - huwelijken 1863 - akte 116.
- (14) Burgerlijke Stand Oostende - overlijdens 1867 - akte 488.

# # # # # # # # # # # # #

TWEE PRIJSVRAGEN OVER ONZE KUSTSTREEK

Door de "Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België" (Brussel) worden twee academische prijsvragen uitgeschreven die voor de kennis van de kuststreek van belang en nut zullen zijn. In de "Klasse der Wetenschappen" worden voor het jaar 1986 een aantal prijsvragen op academisch niveau gesteld, waaronder wij 2 onderwerpen bij wijze van mededeling vermelden :

- 10. Hydrogeologie van het Duingebied tussen de Haan en Wenduine;
- 11. Vergelijkende studie van de sedimentologie en detailstratigrafie van Eemiaan en Holocene getijdesedimenten in het Oostelijk deel van de Kustvlakte.

Het reglement bepaalt, dat het bedrag van elke prijs voorlopig geraamd wordt op 30.000 ₣ (bij bekroning, vanzelfsprekend). Daarenboven wordt, bij bekroning, het werk eventueel door de Academie uitgegeven, hetzij volledig, hetzij gedeeltelijk. Aan te stippen valt, dat ingezonden antwoorden zo goed als steeds werken betreffen die vooraf als doctoraat verdedigd werden aan een universiteit. Dit alles neergeschreven om maar te wijzen op het feit dat ook aan de universiteiten aandacht besteed wordt aan de studie van onze Belgische kustregie.

E. SMISSAERT